

Η πολιτική ευθύνη αναλαμβάνεται δεν αποδίδεται

ΛΕΛΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας φταίει που δεν λήφθηκε γρήγορα μια σωστή απόφαση

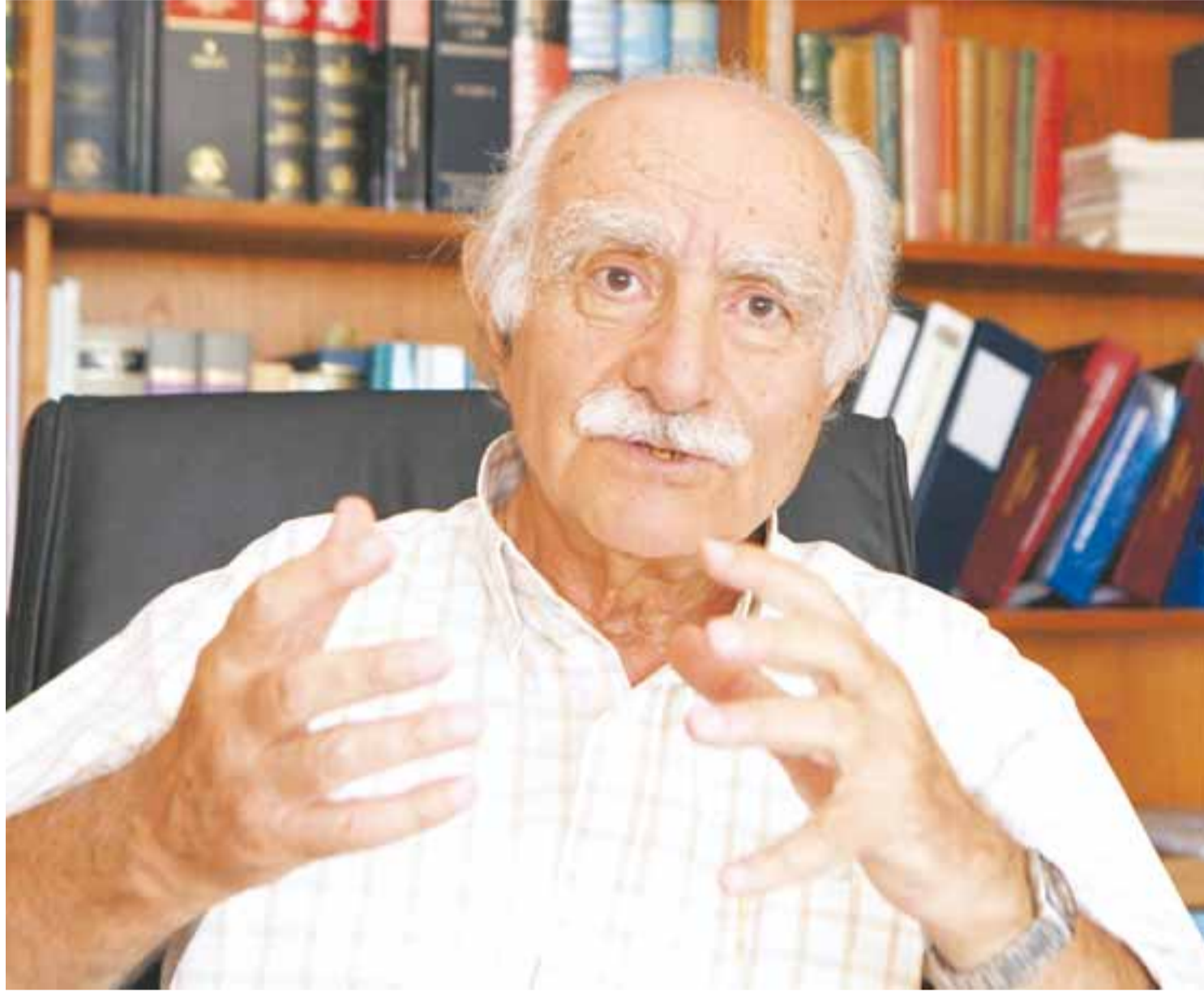
Κάποιες στιγμές τα μάτια του βούρκων και ένας κόμπος έπνιγε τις λέξεις. Δεν μας έχει συνηθίσει ο πρώην δήμαρχος Λευκωσίας Λέλλος Δημητριάδης σε τόσο ανθρώπινες στιγμές, αλλά δεν κρατήθηκε όταν έλεγε πως ο Κύπριος επιβιώνει διότι λυγίζει για να μην σπάσει. Με παρηγορία σχολιάζει τα όσα λέγονται για τα τραγικά γεγονότα της 11ης Ιουλίου στο Μαρί και τονίζει πως η πολιτική ευθύνη του Προέδρου αναλαμβάνεται, δεν αποδίδεται.

Σκληρή χαρακτηρίστηκε από κάποιους η ανοιχτή επιστολή σας προς τον κ. Κατσουρίδη και Ξάφνιασε. Το πρώτο δεν το δέχομαι. Ξάφνιασα διότι δεν κάνω συχνά δημόσιες παρεμβάσεις, όμως θύμωσα. Ακούω αυτά τα ανακοινωθέντα σοβιετικού τύπου, όπου κάποιο αρμόδιο όργανο του κόμματος αποφασίζει με τον άλφα τρόπο να απαντά για το συγκεκριμένο θέμα και όλοι, από τον Γενικό Γραμματέα μέχρι τον τελευταίο αξιωματούχο, λένε ακριβώς τα ίδια πράγματα, ανεξάρτητα αν στέκουν στη λογική ή όχι.

Μπορεί να είναι αυτά που πιστεύουν. Ναι, αλλά ο κ. Κατσουρίδης μου έδινε την εντύπωση ενός ανθρώπου με κρίση και μου φάνηκε παράξενο που μας έλεγε και αυτός την ίδια ιστορία, «να περιμένουμε τα αποτελέσματα από τις έρευνες».

Είστε δικηγόρος, καταδικάζετε κάποιον προτού δικάσει; Μα δεν καταδικάσα κάποιον, είπα όσα γνωρίζω ο κόσμος, όχι μόνο εγώ. Φέραμε τα κοντέρ με τα εκρηκτικά και από τα αποδεκτά στοιχεία φαίνεται ότι ο λόγος που οργουρούσε η κυβέρνηση να πάρει άμεσες σωστές αποφάσεις, ήταν πολιτικός. Το θέμα χειριζόταν ο Πρόεδρος γιατί ήταν πολύ σοβαρό. Αλλά υπήρχε ένα κομμάτι το οποίο έπρεπε να βάλει σε τάξη ο Πρόεδρος.

Δεν έχει δικαίωμα να πάρει πολιτική απόφαση ο εκλεγμένος από τον κόσμο, Πρόεδρος; Να πάρει την απόφαση, αλλά τα κοντέρ δεν είχαν μέσα παπούτσια αλλά εκρηκτικές ύλες και έπρεπε να το σκε-

Ο θυμός θα καταλαγιάσει μόνο όταν αποδοθεί δικαιοσύνη

Γράψατε ότι η πατρίδα κινδυνεύει, από ποιους; Από εμάς τους ίδιους, από την επιπολαιότητά μας, από το ότι δεν βλέπουμε τα πράγματα κατάματα, από το ότι δεν έχουμε τη θάρρος να δούμε τι λέει η λογική και παραπαύουμε.

Γίνεται όμως πολιτική εκμετάλλευση του θέματος. Η αντιπολίτευση θα μείνει απλώς παρατηρητής και δεν θα εκμεταλλευτεί αυτά τα θέματα; Τι αντιπολίτευση είναι; Έγιναν λάθη και στο παρελθόν, έλασαν τη ζωή τους άνθρωποι, και όμως δεν υπήρξε αυτή η αντίδραση. Αυτό που έγινε ήταν τρομερό, στάληκαν οι δεκατρείς άνθρωποι στο θάνατο.

Πήγατε έξω από το Προεδρικό; Πήγα με τη γυναίκα μου, τον γιο μου Αχιλλέα και τα εγγόνια μου. Πηγαίνοντας εκεί ήθελα να πω στους ανθρώπους που πενήθον ότι είμαι μαζί τους και τους νιώθω. Ένωσα μεγάλη συγκίνηση, ένιωσα το νεανικό παλμό των ανθρώπων και τον θρήνο των συγγενών των τραγικών θυμάτων.

Υπάρχει μια γενική απαξίωση στην πολιτική. Πώς μπορεί να καταλαγιάσει; Ο θυμός θα καταλαγιάσει μόνο όταν ικανοποιηθούν όλοι αυτοί οι άνθρωποι και αισθανθούν ότι έχει αποδοθεί δικαιοσύνη.

Θα ικανοποιηθούν μόνο με την παραίτηση του Προέδρου; Όχι μόνο, όταν τιμωρηθούν και οι υπαίτιοι. Στον ελλαδικό και κυπριακό χώρο οι υπαίτιοι για καταστροφές σπάνια τιμωρήθηκαν και δεν ξέρω το γιατί. Θέλουν οι συγγενείς να δουν τους υπαίτιους να πηγαίνουν φυλακή.

Κάποιοι θα πάνε φυλακή. Ίσως.

Δεν έχετε εμπιστοσύνη στη δικαστική εξουσία; Κάθε άλλο, η δικαστική εξουσία δικαιούται να επιβάλει την ποινή αλλά πρέπει να λάβει υπόψη της και ελαφρυντικά. Δηλαδή δεν μπορείς να τιμωρείς έναν άνθρωπο ως εξολοθιστικό θύμα. Η περφόρμα ατμόσφαιρα δεν επηρεάζει τη δικαστική εξουσία; Θεωρητικά δεν πρέπει να την επηρεάζει, αλλά οι δικαστές είναι άνθρωποι. Ο δικαστής πρέπει να μπορεί αντικειμενικά να κρίνει με βάση το νόμο, χωρίς συναισθημα. Είμαι δικηγόρος 55 χρόνια και λέω ότι η δικαιοσύνη μας στέκει ψηλά, εκείνοι που κάνουν αβάρεις κάποτε είναι αυτοί που φέρνουν τα στοιχεία ενώπιον της δικαιοσύνης.

Δεν μπορεί ένας Πρόεδρος να κυβερνά με αυτό τον τρόπο πρέπει να προσπαθεί να λύσει τα προβλήματα

φτεί. Είχε εκπροσώπους του στις συνεδριάσεις, άρα ήταν ενήμερος. Εγώ όταν ήμουν Δήμαρχος και άκουγα ότι πλημμύρισε το σπίτι της τάδε γριάς το βράδυ, πήγαινα να δω τι γίνεται. Άφρονε ένα τεράστιο αριθμό εκρηκτικών υλών εκτεθειμένες, δίπλα από τον κεντρικό ηλεκτροπαραγωγό σταθμό μας και δεν βγήκε έξω από τα στεγανά να πάει να δει τι γινόταν. Πα άλλα ασήμαντα πράγματα έτρεχε από εδώ και από εκεί. Γι' αυτό λέω ότι έχει πολιτική ευθύνη άσχετο αν έχει κατά νόμο σουλιά.

Περιμένετε να είχε παραιτηθεί; Υπάρχει μια διαφορά στα δικά μου λεγόμενα από τους άλλους. Λέω ότι δεν μπορεί ένας Πρόεδρος να κυβερνά με αυτό τον τρόπο, πρέπει να προσπαθεί να λύσει τα προβλήματα. Δεν μπορεί για παράδειγμα πριν λίγους μήνες να λέει ο Υπουργός του ότι η οικονομία μας δεν έχει πρόβλημα και ξαφνικά να βρισκόμαστε σε αυτό το σημείο. Κάπου κάνει λάθος και τα προβλήματα είναι ζωτικά. Μας λένε ότι τον εξέλεξε ο λαός και δικαιούται σύμφωνα με το ζήτημα να εξαντλήσει τη θητεία του. Ατυχή βέβαια η δικαιολογία που δίδεται, διότι τα ίδια έλεγε ο Καντάφι και ο Άσαντ και μπορεί να δημοσιογραφηθεί, αδικώς, ατυχώς συγκυρία, με την προβολή αυτής της συγκεκριμένης δικαιολογίας.

Σκληρός και άποπος αυτός ο παραλληλισμός. Δεν είμαι άδικος στις κρίσεις μου και ούτε σκληρός στις εκφράσεις μου, λέω την αλήθεια και πολλές φορές η αλήθεια είναι σκληρή. Όταν κατ'επιανάληψη δεν διορθώνουμε τα λάθη μας και οδεύουμε προς το χειρότερο, τότε πρέπει να φύγουμε να έλθουν άλλοι.

Είσατε από τους Αγανακτισμένους; Δεν είμαι άνθρωπος που παρασύρεται από το συναίσθημα. Αντίθετα σε καιρούς δύσκολους και χαλεπούς, όταν αυτός που διαφωνούσε δεν διακινδυνεύει μόνο την πολιτική του υπόσταση αλλά και τη φυσική του ύπαρξη, δεν φοβήθηκα να πω ότι η Κύπρος ανήκει στους Κύπριους και κατηγορήθηκα ως ανθέλληνας. Είμαι Έλληνας Κύπριος και όχι ανθέλληνας, είμαι υπέρ της ελληνικής Κύπρου και πιστεύω ότι η μητροπολιτική Ελλάδα πολλές φορές δεν συμπεριφέρθηκε όπως έπρεπε για τους Έλληνες της διασποράς.

Τι άλλαξε από τότε, η ανοχή μας, η ανοχή σας, οι αίες μας; Δεν ξέρω τι άλλαξε, ξέρω για τον εαυτό μου. Εγώ δεν άλλαξα, λέω αυτά που πιστεύω γι' αυ-

Δεν θα ήθελα να ήμουν στη θέση Χριστόφια...

Κάτω από αυτό το κλίμα μπορούμε να διαπραγματευόμαστε λύση του Κυπριακού; Δεν θα ήθελα να ήμουν στη θέση του Προέδρου, μπορεί να βλέπει και εφιάλτες τη νύχτα. Όταν είπε ο Ερντογάν όλα εκείνα τα τρομερά και παραδέχτηκε αυτά που για χρόνια λέγαμε ότι είναι οι πραγματικές σκέψεις των Τούρκων, αν ήμουν Πρόεδρος της Δημοκρατίας, χωρίς φωνές και χαρακτηρισμούς, θα πήγαινα να γλώ ο ίδιος στα Ηνωμένα Έθνη και θα τους ρωτούσα πώς περιμένετε να βρούμε μια λύση την οποία θα δεχτεί αυτός ο άνθρωπος που κάνει τέτοιες δηλώσεις. Δεν μπορώ να συνεχίσω να μιλώ με αυτό τον άνθρωπο, απλά τρώμε το χρόνο μας και πουθενά δεν πάμε. Με ένα εύστοχο τρόπο θα ζητούσα από τον Γενικό Γραμματέα να κάνει κάτι. Θα τον έθετα ενώπιον των ευθύνων του τεκμηριωμένα και με σοβαρότητα που να μην σπκάνει συζήτηση. Θα έδειχνα ενόχλημένος. Αντ' αυτού, έγινε μια επιδερμική διαμαρτυρία.

τό βρίσκω τον μεπλά μου.

Μπορεί να έχετε λάθος. Σίγουρα, μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να έχω λάθος, αλλά εκείνο το οποίο θεωρώ ότι είναι σωστό, το λέω με παρηγορία. Δεν κατηγορώ άδικα, όσα είπα στην επιστολή μου είχαν απήχηση διότι έλεγαν απολιπομένα την πραγματικότητα και την αλήθεια.

Πού στηρίζετε την άποψή σας για Ξεκάθαρες ευθύνες του Προέδρου; Δεν είναι παραδεκτό ότι χειριζόταν ο Πρόεδρος την υπόθεση; Δικαίως τη χειριζόταν, διότι ήταν κοντινότερο με πολεμικό υλικό. Έπρε-

Βέβαια απειλεί η Τουρκία για τις έρευνες της Λευκωσίας για εντοπισμό κοιτασμάτων φυσικού αερίου. Εκεί θα τα βρει σκούρα ο Ερντογάν διότι εμπλέκονται Ισραηλινοί και Αμερικανοί, οι οποίοι δεν θα λάθουν υπόψη τον Ερντογάν. Όπως είπε ο Πρωθυπουργός του Ισραήλ την περασμένη Δευτέρα «τα τουρκικά πυρά είναι άσφαιρα».

Αυτό είναι ένα χαρτί στο μανίκι μας; Ναι, αλλά πρέπει να το χρησιμοποιήσουμε σωστά και αμφιβάλλω αν έχουμε το ταλέντο να το κάνουμε. Πάντως είναι με αυτό τον τρόπο που θα μπορούσαμε να κερδίσουμε τη δική μας μάχη, με το να συνταξίζουμε τα συμφέροντά μας με δυνατούς συμμάχους, όπως έκανε ο Βενιζέλος και μεγάλωσε την Ελλάδα.

Κάποιοι φοβούνται ότι τον Οκτώβρη θα έχουμε ένα νέο Καπ Νιέβιντ. Όχι και να έχουμε το κλίμα είναι τέτοιο στην Κύπρο που αυτοί που θα πιέζουν θα ξέρουν ότι δεν μπορεί οποιαδήποτε κυβερν-

ση να κάνει πράγματα που δεν δέχεται ο λαός στην καταπιληκτική του πλειοψηφία.

Τι δέχεται ο λαός; Δεν ξέρω, εγώ είπα τις απόψεις μου στο δημοψήφισμα, δεν νομίζω ότι θα έλθει οτιδήποτε καλύτερο από το σχέδιο Ανάν. Δεν πίστευα ότι ήταν καλό το σχέδιο, αλλά δεν είχαμε άλλη επιλογή διότι θα πηγαίναμε χειρότερα και έπρεπε να βρούμε ένα τρόπο ώστε να φωνάζουν άλλοι για μας στα διεθνή φόρα, τα Ηνωμένα Έθνη και την Ευρωπαϊκή Ένωση, διότι είμαστε ένα μικρό αδύναμο κράτος.

Το γραφείο σας κάνει πολλές προσφυγές στην Επιτροπή των Κατοκόμενων, στο τέλος δεν θα έχουμε γη να επανενώσουμε. Δεν έχουμε πλέον Τουρκικούς για να μιλούμε, είχε δικαίω ο Μουσταφά Ακιντζί όταν μου το έλεγε και δεν τον πίστευα. Επιτεύχθηκε ο σκοπός του Ντενκτάς, έφυγαν οι Τουρκοκύπριοι, έμειναν οι έποικοι και ένα πρωί θα γίνουν πολύ περισσότεροι από μας.

Κομμουνισμός και καπιταλισμός ανήκουν στο παρελθόν

Μπορεί κάποιος να σας κατηγορήσει ως αντικαθελικό. Αν βρείτε οποιονδήποτε άνθρωπο να σας πει τριάντα χρόνια Δήμαρχος ότι τον αδικούσε διότι ήταν του ΑΚΕΛ, θα ψεύδεται. Διαφωνώ με τη φιλοσοφία του γενικά. Δεν είναι θέμα αν συμπάθω ή όχι το ΑΚΕΛ, πιστεύω ότι το κομμουνιστικό σύστημα δεν είναι σωστό, θεωρώ ότι χρεοκόπησε πλήρως όπως και ο καπιταλισμός. Είναι και τα δυο παρελθόν. Είναι αφέλιξη η θεωρία ότι το ΑΚΕΛ είναι το κόμμα του λαού και όλοι οι υπόλοιποι είναι κεφαλαιοκράτες, με τον πλούτο που τους «έκοντες και κατέκοντες». Πλούτος υπάρχει και στις σκανδιναβικές χώρες και σε άλλες χώρες που είναι σοσιαλιστικές. Και οι σοσιαλιστές αυτοί δεν είναι κομμουνιστές της Καραϊβικής ή της Λατινικής Αμερικής που φαίνεται να θαυμάζουμε τώρα. Εκεί που το παράκανε ο πλούτος ήταν στην Αμερική και κατέρρευσε και τρέχουν να τα διορθώσουν τώρα.

Ο Κύπριος επιβίωσε διότι λυγίζει για να μην σπάσει

Είστε πρόεδρος στην Επιτροπή του Παγκυπρίου Δημοκρατικού Συλλόγου για τις εταιρείες. Πήγατε πρόσφατα στη Βουλή για να συζητήσετε τα οικονομικά μέτρα. Ναι, στον περί εταιρειών νόμο που ψηφιστηκε στις 28 Αυγούστου λέγεται ότι επιβάλλεται τέλος στις εταιρείες για την εξυγίανση της οικονομίας. Μα δεν επιβάλλεις τέλος για τον σκοπό αυτό, ίσως φόρο, και επικριματολογία πάνω σε αυτό. Ο Γενικός Εισαγγελέας που ήταν παρών στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή συμφώνησε μαζί μου. Αν μείνει έτσι ο νόμος πιθανόν να θεωρηθεί αντιοικονομικό.

Οι έξι εταιρείες ανασυχοούν; Ναι ανασυχοούν όλοι των υπερδικτών εταιρειών διότι είναι πολύ ευαίσθητοι. Η Κύπρος τους εξυμπεριέχει με τις άριστες επαγγελματικές υπηρεσίες που έχει, την υποδομή της και γιατί δεν πληρώνουν τον ίδιο φόρο με τους Κυπρίους, μόνο 10% χωρίς την επιπρόσθετη άμυνα. Προβληματίζονται με όλα αυτά που συμβαίνουν να φύγουν από την Κύπρο και να πάνε αλλού. Αυτό είναι κακό σημάδι.

Κινδυνεύει η οικονομία μας; Δεν θα έλεγα ότι κινδυνεύει υπέρμετρα, αντιμετώπιζουμε μεγαλύτερο κίνδυνο λόγω του ότι είμαστε εκτεθειμένοι στα ελλαδικά ομόλογα. Αλλά με λίγη υποστήριξη και με τη λήψη κάποιων ουσιαστικών και πιθανότατα επώδυνων μέτρων που έπρεπε να λαμβάνουμε πριν ενάμιση-δύο χρόνια και κακώς δεν το κάναμε, μπορούμε να ξεπεράσουμε και τώρα τις δυσκολίες. Έχουμε σωστή βάση στην οικονομία μας, μπορούμε με διάφορα μέτρα για την ΑΤΑ, ασφαλιστικό κ.λπ., να διορθώσουμε τα κακώς έχοντα. Ο νέος υπουργός Οικονομικών είναι καλός, τον ξέρω και τον εκτιμώ, τον διακρίνει η λογική, αλλά ξε εντελώς την ατμόσφαιρα από τότε που διορίστηκε.

Κόμματα, συντεχνίες, Κυβέρνηση θα καταφέρουν να βρουν κοινή συνισταμένη για τα επόμενα οικονομικά μέτρα; Εκ των πραγμάτων είναι υποχρεωμένοι να βρουν. Οι Κύπριοι έχουν μάθει να επιβιώνουν. Μεγάλη κομβότητα αυτή.

Οι ηγεσίες τους έμαθαν να συνδιαλέγονται για να βρουν την κοινή συνισταμένη; Και αν δεν το

έμαθαν, θα τους υπενθυμίσει ο λαός, οι αγανακτισμένοι, διότι ο τόπος μας κινδυνεύει.

Ζητάτε τη Βουλή από τη γέννησή της. Τι συνεπάγεται για έναν Πρόεδρο να μην έχει πλειοψηφία; Εξαρτάται από τον Πρόεδρο. Στο παρελθόν ο πρόεδρος Κυπριανού είπε ότι αν δεν του ψήφισαν τον προϋπολογισμό -διότι αυτό είναι το μεγαλύτερο όπλο των κομμάτων- θα έλεγε στους δημοσίους υπαλλήλους ότι δεν μπορούσε να τους πληρώσει. Έτσι τα βρήκαν στο τέλος. Ο Κύπριος γενικά δεν είναι ο άνθρωπος των άκρων. Επιβιώνει διότι λυγίζει για να μην σπάσει και έχει μεγάλη σημασία αυτό το πράγμα. Ο Κύπριος έμαθε να ελπίζει σε καλύτερες μέρες. Πού ξέρεις, μπορεί να έχουμε μια καλύτερη κυβέρνηση!

Πού πάμε; Στην επιβίωση. Σε ώρα κρίσεως βλέπω περιέργα πράγματα, δεν ξέρω αν είναι λογικά, συναισθημα ή ευσεβής πόθος. Όταν ήμουν δήμαρχος ένα χρόνο μετά την εισβολή, ήλθε ένας Γερμανός δημοσιογράφος στο Δημαρχείο και με ρώτησε πώς μπορεί να συναντήσει τον δήμαρχο.

Τον ρώτησα γιατί θέλει να τον δει και μου απάντησε επειδή άκουσε πολλά πράγματα γι' αυτόν. Ότι το γραφείο του είναι σε μια απόσταση 200 μέτρα από τον εκθρόνο και αυτός κάνει εκεί φεστιβάλ, κάποτε τραγουδά κι ο ίδιος. Του απάντησα πως είμαι λίγο τρελός για να μην καταστήσω τελειώς τρελός, αλλά με τη γερμανική λογική δεν μπορούσε να το καταλάβει. Έγραψε ένα άρθρο με τίτλο «Ο δήμαρχος που είναι λίγο τρελός» με την επεξήγηση ότι η τρέλα του είναι ένα είδος εμβολίου που αναπτύσσει αντισώματα. Εξακολουθώ να είμαι λίγο τρελός! Σε κάθε περίπτωση πρέπει να χρησιμοποιούμε τη λογική μας, να μην παρασυρόμαστε από τους εκάστοτε «πατριώτες». Μην ξεχνάτε τον Βλακώδη (και όχι ατυχί όπως λένε κάποιοι), ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1898, όταν παρασυρόθηκε η ελληνική κυβέρνηση του Δελφινιάνη από κάποιους εθνικούς εξτρεμιστές στην Κρήτη και κέρυσε πόλεμο η Ελλάδα στην Τουρκία. Μέχρι και το 1950 πλήρωνε αποζημιώσεις στην Τουρκία για τον πόλεμο αυτό.

Δεν θέλω να αναμιχθώ στις δημαρχιακές

Θα δούμε τη Λευκωσία ευρωπαϊκά πρωτεύουσα το 2017; Δεν ξέρω, ξεχνώ όμως όλοι ότι η Λευκωσία ήταν ευρωπαϊκή πρωτεύουσα για ένα μήνα επί ημερησίου απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι για ένα χρόνο διότι τότε δεν ήμασταν κράτος-μέλος. Έχουμε κάνει απίστευτα πράγματα και μάλιστα χωρίς έξοδα. Μια ματιά στο πρόγραμμα του πολιτιστικού μήνα αποδεικνύει αυτό που λέω.

Ήταν δική σας επιτυχία; Ήταν επιτυχία της Λευκωσίας για την οποία θύμωσαν ορισμένοι ότι δεν ήταν ελληνοπροπητός και έγιναν συζητήσεις. Μας βοήθησε η Μελίνα Μερκούρη για να το πετύχουμε. Σήμερα τσακωνόταν τρεις πόλεις και δεν θα ήθελα να μπω σε αυτή τη διαδικασία. Η Λευκωσία έχει δικαιοδικαίως ένα προτέρημα, την καλύτερη υποδομή.

Κάποιοι ισχυρίζονται ότι η Λευκωσία έμεινε πίσω. Ναι, δεν έχει όραμα, ήλθαν τα ευρωπαϊκά κονδύλια, αλλά δεν βλέπω δημιουργία, ουσιαστική πρωτοβουλία, ορίζοντα. Είμαστε στην πρωτοπορία, τώρα είμαστε ουραγοί. Υπάρχει μια κατάσταση που με στεναχωρεί.

Θα στηρίξετε στις δημαρχιακές του Δεκέμβρη Ελένη Μαύρου ή Κωνσταντίνo Γιωρκάτζη; Δεν θέλω να αναμιχθώ.